

ikke vidste, naar Forsøget skulde opgives, og det var jo muligt, at det skulde opgives, før det havde faaet Velighed til at vise sig tilstrækkeligt. Det kan som sagt næsten ikke Andet end forundre, at der kan reises en saadan gyselig Modstand imod vort Forslag, en Modstand, der endog fremtræder med en Varme, hvorom man kan sige, at den var en bedre Sag værdig. Afledt Alt og gaaende ned til Jorden, saaledes som det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Bregendahl) sagde, at vi burde, naar vi havde bestemte Vædringsforslag liggende for os, hvad er det saa egentlig, vi ville have? Slet ikke Andet mine Herrer, end at vi sige, at naar der alligevel fra den anden Side bliver indrømmet os, at der kan gives en sand og grundig videnskabelig Dannelse, uden at den er græff og romerff, saaledes at man endog kan vinde Almendannelse ved Grænkning i Naturvidenskaberne, ligger den Tanke meget nær: Ja, men der gives ogsaa endnu en tredje nærmere liggende Retning, ad hvilken man kan naa en forsvart Almendannelse, og det er netop ved at bygge den paa — for at bruge et kort Udtryk — de hjemlige Videnskabers Grundvold: vort eget Sprog, vor egen Historie, vor egen Bogverden, vort eget Nætsliv, vore egne Samfundsforhold og Alt, hvad dertil hører. Hvad er det, vi ville? Vi ville, at Mænd, der have tilegnet sig den Dannelse, som jeg vil kalde den hjemlige, skulde have den samme Ret, som tilkommer de nuværende akademiske Borgere — om hvem den høitærede Minister selv yttrede, at det ikke var nogen stor Stilling, de havde i Samfundet — nemlig den simple Ret at faa Udgang til Universitetet og at faa Del i de Goder, som de der optagne Værlinge nyde. Det er hele Hemmeligheden, at man vil negte Mænd med fortrinnsvis nordiff. Dannelse den Udgang til Høifskolens Goder, som man vil tilstaa dem, der have studeret Græff og Latin eller Naturvidenskab. Det er hele Stridspørgsmaalet og aldeles intet Andet. Naar man imod os, der paaftaa, at det vilde have en gavnlig Indflydelse paa Folkelivet i det Hele, om man fulgte os, siger, at det naturligtvis kun kunde blive en lille Indflydelse, er jeg overbevist om,

at de Herrer, hvis vi havde foreslaaet alle de lærde Skoler omdannede til saadanne nordiff. Skoler, vilde have skreget himmelhøit, at der kunde være Fare derved. Nu have vi indskrænket os til een Skole, og jeg synes dog ikke, at Dannelsen derfor skal ryste og bæve i sine Grundvold, thi der bliver da Latinere og Mathematikere nok her i Danmark. Den hele Ulykke er, at der bliver Nogle, som dyrke de nordiff. Videnskaber, og de ville vistnok ikke i Landsdygtighed staa tilbage for de Andre. Der er en Vægstelse for, at det passer sig ikke, at Mænd, der kun have læst Oldnordiff og Gammeldanskk — der vel at mærke ikke kan læres uden Kjendskab til Stam sproget og til Svenskk og Norff gennem de forskjellige Tidsløb — Mænd, som i sig have optaget den aandelige Fond, der ligger gjemt i hele vor rige Bogffat fra Middelalderen til vore Dage, faa Udgang til Universitetet. Det er Personer, der i en vis Forstand kun ere videnskabelige Slegfredsbørn, som ikke saaledes kunne komme ind i Videnskabens Helligdom; det sømmer sig ikke med en Mjølner i Haanden at storme det klæbske Parnas. Det maa være Sagen; jeg ser ikke Andet. Det er et saa beffedent Forslag, vi her have stillet om Skolens Tredeling, at det kun kan smerte mig, at det møder en saa stærk Modstand. Hvorfor vi holde saa stærkt derpaa, skal jeg for mit Vedkommende sige. Det er, fordi jeg har den Overbevisning, at det er rigtigt at tredede Skolen. Naar den dog skal deles, og naar den nedavrede Enhed skal opgives, er jeg ligesaa overbevist om, at Tredelingen er den rette, som den høitærede Minister er overbevist om, at Tvedelingen er den rette, og jeg vilde ligefrem skammelig svigte det Helligste, der er for mig ved denne Sag, dersom jeg ikke gjorde mig til Talsmand for den tredje Retning. For os gjælder det netop om, hvad der ligger bagved, og jeg skal derfor sige ganske i Forbigaaende, ffjøndt vi bleve advarede imod at gaa for høit tilveirs — det kan dog undertiden være rigtigt at gaa høit tilveirs, medens vi som oftest ride temmelig meget paa Paragrafer og Vædringsforslag og tabe Anden, Tanken og Ideen, der ligge bagved, affyne — at vi have det For-